

*Conflicten zijn een gegeven
in deze wereld, ook binnen
de christelijke gemeente.
Waar mensen samenwerken
en samenleven zijn
meningsverschillen,
misverstanden en conflicten
niet te vermijden.*

OMGAAN MET CONFLICTEN

In de afgelopen ruim tien jaar ben ik onder andere vanuit mijn functie als mediator vaak betrokken geraakt bij conflicten in bedrijven, gezinnen en kerken/gemeenten en dergelijke. Ik heb van heel dichtbij gemerkt hoe diep dit kan ingrijpen in relaties en levens van mensen. Daarom is er alle reden om te kijken hoe we zelf omgaan met conflicten en hoe we een vredestichter kunnen zijn. Want onze houding en reactie ten aanzien van een conflict of meningsverschil is van groot belang.

Conflicten zijn vaak niet neutraal. Een meningsverschil kan wel (redelijk) onschuldig beginnen, maar kan verder uitgroeien door allerlei mechanismen eromheen. En dan wordt het steeds moeilijker om nog open in gesprek te gaan met de ander. Want: 'Ik sta toch in mijn recht...' Je kunt de vergelijking maken met een diamant. Een diamant kleurt verschillend, afhankelijk vanaf welke hoek je kijkt. Zo werkt het ook in conflicten. Wij zien onze kant van het verhaal en het is moeilijk je in de ander te verplaatsen.

De Bijbel is eerlijk over conflicten. Al in het begin was er opstand en rebellie van satan (Jesaja 14) en deze houding van hoogmoed en trots komen we op veel plaatsten tegen (zie ook o.a. Jakobus 4:1,2). Toch is dat geen reden om bang te zijn voor conflicten. Hoewel ze veel kapot kunnen maken, bieden conflicten ook kansen en gelegenheden om God te verheerlijken en mogelijkheden om te groeien in geloof. De uitdaging voor ons als christenen is om zo met meningsverschillen en conflicten om te gaan, dat uiteindelijk door alles heen God de eer krijgt. In 2 Korintiërs 5 spreekt Paulus over de bediening der verzoening. Door het geloof in Jezus Christus zijn we verzoend met God en het is Gods verlangen dat die verzoening doorwerkt in de relaties met mensen. Deze liefde is een krachtig getuigenis tegenover de mensen om ons heen (Johannes 17:21). Getz schrijft hierover: 'Als Satan de eenheid kan vernielen, is hij erin geslaagd het machtigste teken te vernielen dat Jezus Christus God was.' En: 'Er is één bijzondere les die we kunnen leren uit de kerkgeschiedenis: Satans voornaamste strategie is het kapotmaken van eenheid onder christenen. Hij is de auteur van verwarring,

PETER VAN GENDEREN IS GECERTIFICEERD NMI MEDIATOR EN LID VAN HET NETWERK VREDESTICHTERS. HIJ HEEFT EEN EIGEN PRAKTIJK VOOR MEDIATION EN COACHING (WWW.VANGENDERENADVIES.NL) EN IS DAARNAAST STAFWERKER IN DE NGK HOUTEN.

ongevoeligheid, valse leer en gemeentesplitsingen' (Getz, G.A., *Building up one another*. Wheaton, Victor Books, blz. 36).

Mediation

Veel conflicten hebben te maken met erkenning en het gehoord willen worden, maar in 'het vuur van de strijd' gebeurt dat niet meer. Er wordt niet meer geluisterd en beschuldigingen en verwijten vliegen over de tafel, waardoor de onderlinge kloof groeit.

Als het dan niet meer lukt om er met elkaar uit te komen, wordt vaak de hulp van een advocaat ingeroepen. Je blijft dan als partijen echter tegenover elkaar staan, want er is geen ruimte voor erkenning.

Het conflict verergert en loopt vaak uit op een machtsspel. Ook de oorzaken van het conflict komen niet boven tafel. Vandaar dat er de laatste jaren veel meer aandacht is gekomen voor mediation.

Dit is een andere manier van oplossen van conflicten, buiten de rechter om, waarbij partijen alle ruimte krijgen om hun verhaal te doen en er ruimte is voor erkenning en gehoord worden.

Bij mediation is er een mediator die als neutrale derde de partijen begeleidt en helpt om weer met elkaar in gesprek te komen. De mediator neemt daarbij zelf geen standpunt in, maar helpt partijen om zelf tot een oplossing te komen, die zo veel mogelijk aansluit bij hun persoonlijke wensen en belangen. Het resultaat is dan ook vaak een oplossing waar ieder achter kan staan en waarbij de relatie naar de toekomst in stand kan blijven.

Mediations hebben een redelijk vaste structuur. Vooraf sluiten partijen een overeenkomst waarin ze afspreken zich in te zetten voor de oplossing van het conflict en beloven ze geheimhouding. Vervolgens start de mediator met het helder krijgen van het probleem en vraagt door tot de kern van het conflict helder is en alle betrokkenen weten waar het nu echt om gaat. Je pelt als het ware alle laagjes van de ui af tot je bij de kern komt. Regelmatig klinkt er dan ook een reactie als: 'O, ik wist niet dat dat voor jou zo belangrijk was.' Nadat het probleem helder is en ook de wensen van ieder in beeld zijn gebracht, is er de ruimte om met elkaar na te denken over mogelijke oplossingen

en die vervolgens uit te werken. De afspraak wordt vastgelegd in een overeenkomst.

In veel delen van de wereld heeft mediation de afgelopen jaren een enorme vlucht genomen en in sommige landen is zelfs bij wet ge-

regeld om bij gezins- en relatieproblemen eerst mediation in te zetten. In Nederland is de toepassing van mediation ook sterk toegenomen, mede door stimulering vanuit de politiek en de rechtspraak.

Mediation en de Bijbel

Recent vroeg een ouderling advies over een kwestie in hun gemeente. Hij had in de kerkenraad voorgesteld om een mediator in te schakelen. De dominee reageerde echter: 'Dat is een wereldse methode en past niet in een christelijke gemeente.' Is dat echter wel zo? Een mooi voorbeeld lezen we in Filippenzen 4. Paulus vermaant Euodia en Syntyche om

Bij mediation is er een die als neutrale derde de partijen begeleidt en helpt om weer met elkaar in gesprek te komen.

eensgezind te zijn. Paulus kiest hierbij geen partij; het is dus aannemelijk dat het conflict meer ligt in een botsing van persoonlijkheden. In vers 3 klinkt de oproep aan Paulus' metgezel om deze vrouwen behulpzaam te zijn. Paulus vraagt om bemiddeling tussen hen, om hen weer samen te brengen: een derde die helpt in het conflict. Deze gedachte kom je ook tegen in bijvoorbeeld Matteüs 18 en ze is in overeenstemming met de eerder genoemde bediening der verzoening.

Mediation heeft veel elementen in zich die kunnen helpen om de stap naar vergeving en verzoening te maken. Niet altijd zijn partijen daaraan toe of daartoe bereid, maar wanneer het weer lukt om ze met elkaar in gesprek te brengen, kunnen blokkades opgeruimd worden en zonden beleden. Een christenmediator kan zich daarbij onderscheiden door een appèl te doen op principes die we in de Bijbel tegenkomen. Meerdere malen heb ik mensen horen zeggen: 'Zoals wij nu bezig zijn, kunnen we niet verantwoord tegenover God.' Zulke momenten kunnen een doorbraak in de onderlinge relatie gaan betekenen.

Principes breder toepasbaar

Door de jaren heen ben ik erg enthousiast geworden over mediation, omdat ik zie dat het werkt en mensen helpt om weer tot hun bestemming te komen. Ik geloof ook dat we in de christelijke gemeente hier veel meer ons voordeel mee zouden kunnen doen door tijdig deskundige hulp in te schakelen.

De principes zijn echter veel breder toepasbaar, vooral ook om preventief te kunnen werken en daarmee conflicten te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door:

- Verschillen in een vroeg stadium en met een open houding te bespreken. De kans dat ze uitgroeien tot een conflict zal dan erg klein worden. Zie hiervoor ook de stappen uit Matteüs 18. Wanneer we alleen al de eerste stap – een gesprek onder vier ogen – toepassen, en dat vanuit de goede gezindheid, zullen veel volgende stappen niet meer nodig zijn.
- Iedere betrokkene de gelegenheid te geven zijn/haar verhaal te doen en niet op basis van één (gekleurd) verhaal conclusies te trekken.
 - Vragen te stellen in plaats van direct te reageren, en er zodoende achter te komen waarom iemand iets zegt of op een bepaalde manier reageert. 'Je zegt dat... kun je daar iets meer over vertellen?'
- Samen te vatten en te reflecteren: 'Ik hoor je zeggen dat... Klopt dat?' Je kunt dan checken of je het goed hebt begrepen.
- Te kijken naar de belangen achter de standpunten. In een conflict is het verleidelijk om te discussiëren over standpunten. Bijvoorbeeld: een lid van de evangelisatiecommissie komt in conflict met een ander lid over de inhoud van een straatactie; of een vrouw is boos op haar man omdat hij alweer te laat is voor het eten. Maar onder de standpunten zitten echter de belangen: waarom iemand wel of niet voor een straat-

IK GEEF JULLIE EEN NIEUW GEBOD: HEB ELKAAR LIEF. ZOALS IK JULLIE HEB LIEFGEHAD, ZO MOETEN JULLIE ELKAAR LIEFHEBBEN. AAN JUL-LIE LIEFDE VOOR ELKAAR ZAL IEDEREEN ZIEN DAT JULLIE MIJN LEERLINGEN ZIJN. (JOHANNES 13:34,35)

Een christenmediator kan zich onderscheiden door een appèl te doen op principes die we in de Bijbel tegenkomen.

DENKBODEM

- 1. Ooit nagedacht over mediation, de weg die hier wordt voorgesteld in het geval van conflictsituaties? Zou de aanwezigheid en hulp van een deskundige derde misschien kunnen helpen in een concreet geval waar je mee te maken hebt?*
- 2. Wat vind je van de mening van die dominee die mediation maar werelds vond? Wat is ervóór, wat is ertegen?*
- 3. Op welke manier zou een christelijk perspectief verschil kunnen uitmaken bij het aanpakken van problemen tussen mensen?*

actie is of waarom de vrouw zo geïrriteerd raakt als haar man te laat komt (afpellen van de ui). Zo kun je tot de kern komen en begrijpen waarom iemand tot een bepaald standpunt komt. Dit geeft een helder zicht op wat iemands wensen/belangen zijn en van daaruit kun je gezamenlijk kijken hoe je hier gegeven de situatie het beste invulling aan kunt geven.

- Niet bang te zijn om fouten toe te geven. In de christelijke gemeente weten we dat we allemaal leven vanuit de vergeving van Jezus Christus. Fouten kunnen dan kansen worden om te leren.

Q